

MODEL QUESTION PAPER
SANSKRIT PAPER-II

TIME: 3 Hours.

Max Marks: 100

- Note :
1. Candidates may use their medium of instruction while answering the part I questions.
 2. The part II questions should be answered in SANSKRIT (Devanagari script) only.

प्रथमोभागः PART-I

I. प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत । 8 Marks

मन्दः कवियशः प्रार्थी गमिष्याम्यपहास्यताम् ।

प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्बाहुरिव वामनः ।।

अथवा

जनो न जानाति हि पुत्र दोषान्

गुणांश्च तस्मिन्नसतोऽपि पश्येत् ।

पापं तदर्थं बहुधा करोति

बली हि लोके सुतमूलमोहः ।।

II. 'आतिथ्यम्' इति पाठ्यस्य सारांशं सम्यक् विवृणुत । 8 Marks

अथवा

वीरवरकथां विशदयत ।

Contd.....

III नरेन्द्रस्य बाल्यमधिकृत्य लिखत ।

8 Marks

अथवा

विश्वधर्मसभायां विवेकानन्दस्य उपन्यासं विवृणुत ।

IV चत्वारि ससंदर्भं व्याख्यात ।

4X2=8 Marks

1. धर्मो हि परमागतिः ।
2. शरणागतस्य कर्तव्यं आतिथ्यं हि प्रयत्नतः ।
3. स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः ।
4. हेमनः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा ।
5. पुनर्मूषिको भव ।
6. प्रगल्भस्यादनिष्टुरः ।
7. किं कृतोऽयं सम्भ्रमः ।
8. मत्पुत्रदोषात् कृपणीकृतोऽस्मि ।

Vअ) द्वौ श्लोकौ भाषान्तरे परिवर्तयत ।

2X2=4 Marks

- 1) दुर्जनः परिहर्तव्यः विद्ययालङ्कृतोऽपि सन् ।
मणिना भूषितस्सर्पः किमसौ न भयङ्करः ।।
- 2) आलस्यं हि मनुष्याणां जीवने च महान् रिपुः ।
नास्त्युद्यमसमो बन्धुः कुर्वाणो नावसीदति ।।
- 3) शोको नाशयते धैर्यं शोको नाशयते श्रुतम् ।
शोको नाशयते सर्वं नास्ति शोक समो रिपुः ।।
- 4) न चोरहार्यं न च राजहार्यं न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि ।
व्यये कृते वर्धत एव नित्यं विद्याधनं सर्वधन प्रधानम् ।।

आ) अनुवदत ।

4X1=4 Marks

1. रमेशः प्रातः पञ्चवादने उत्तिष्ठति ।
2. यथा काकः कृष्णः तथा पिकः कृष्णः ।
3. भूमेः अधः खनिजाः लभ्यन्ते ।
4. महाजनो येन गतः स पन्थाः ।

Contd.....

द्वितीयोभागः PART-II

VI दशानां लघु समाधानानि लिखत। 10X2=20 Marks

1. जगतः पितरौ कौ ?
2. संस्कृत प्रगत्या कस्याः प्रगतिः भवति?
3. तारोदयः कुत्र भवति?
4. वशिष्ठः कुत्र निवसति ?
5. हेम्नः शुद्धिः कस्मिन् संलक्ष्यते?
6. किं वित्तं उत्तमम्?
7. सर्वधनप्रधानं किं ?
8. एकः कान् न चिन्तयेत्?
9. विमृश्यकारिणं काः वृणते?
10. कः परिहर्तव्यः?
11. कण्डु प्रम्लोचयोः पुत्री का?
12. दशवापी समः कः?
13. सन्तोषजीवनाय किं आवश्यकं?
14. भारतीय संस्कृतौ किं विशिष्टतया विराजते?
15. घटोत्कचः कस्य पुत्रः?
16. दुर्योधनस्य पिता कः?
17. मूषिक शाबकः केन दृष्टः?
18. 'चित्रकर्ण' इति कस्य नाम?
19. राजा वीरवराय किं ददौ?
20. वीरवरः कस्य राज्ये आसीत्?

Contd.....

VII अधोनिर्दिष्टेषु समुचितसमाधानपदं लिखत। 5X1=5 Marks

1. वीरवरस्य पुत्रः कः?
अ) शक्तिधरः आ) शूद्रकः इ) चित्रकर्णः
2. मूषिकः केन व्याघ्रतां नीतः?
अ) काकेन आ) मुनिना इ) बिडालेन
3. कस्य पुत्रः अभिमन्युः?
अ) दुर्योधनस्य आ) भीमस्य इ) अर्जुनस्य
4. दुःश्शलायाः पतिः कः ?
अ) जयद्रथः आ) अभिमन्युः इ) नकुलः
5. परमा गतिः कः ?
अ) सत्यं आ) धर्मः इ) अहिंसा

VIII अ) द्वयोः सम्पूर्णतया शब्दरूपाणि लिखत। 2X3=6 Marks

1. गुणिन् 2. भिषज् 3. इदम् (पुं) 4. वाच्

आ) त्रयाणां विग्रहवाक्यानि विलिख्य समासनाम लिखत। 3X2=6 Marks

1. दध्योदनः 2. भूतबलिः 3. दम्पती
4. पञ्चगवम् 5. पीताम्बरः 6. असत्यम्

इ) द्वौ नामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। 2X2=4 Marks

1. वाङ्मयम् 2. तच्चरित्रम् 3. दिव्यौषधिः 4. हरीशः

ई) द्वौ नामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। 2X2=4 Marks

1. प्रमा + एका 2. मुनिः + अयम्
3. सुप् + अन्तम् 4. तत् + टीका

Contd.....

IX अ) पूरयत ।

2X2½=5 Marks

1. अन्नदानं.....विद्यया ।।
2. वचस्येकं..... दुरात्मनाम् ।।

आ) वचनान्तरे लिखत ।

5X1=5 Marks

1. जलमुक्षु 2. ये 3. विदुषा 4. एभिः 5. अस्य

इ) समुचितपदेन संयोजयत ।

5X1=5 Marks

1. दूतघटोत्कचम् अ) कालिदासः
 2. हितोपदेशः आ) गुल्लपल्लि श्रीरामकृष्णमूर्तिः
 3. आतिथ्यम् इ) भासः
 4. रघुवंशवैभवम् ई) नारायणपण्डितः
 5. वृक्षो रक्षति रक्षित उ) वेदव्यास महर्षिः
-